

Kryžkelė

Vytautas Landsbergis

Politiniai tekstai (1992–1994)
ir šiek tiek atsiminimų

LIETUVOS AIDAS

Vilnius 1995

TURINYS

APGINTI DEMOKRATIJA

Rinkimai	9
Padėtas kertinis akmuo	11
Rinkimai įvyko	13
Branginti ir saugoti	14
Opozicija, kaip demokratijos sąlyga	18
Kur šiandieną Jinai	21
Apie Prezidento rinkimų įstatymą	22
Kalėdų dovanos	24
Yra taip, kaip yra	25
Atsiskirti nuo KGB	29
Turto negražinimo įstatymas ir okupacijos „teisėtumas“	31
Nepaklusni Vyriausioji komisija	32
Rytų bananai	34
Pastabos dėl nuosavybės gražinimo	37
Į Nepriklausomą Tarybų	37
Kokio prezidento Lietuvai reikia	39
Laisvė yra tiesa	40
Pareiškimas dėl Prezidento rinkimų rezultatu	44
Valdžios ir valstybės klausimas	44
Antisemitizmas kvailinimo arsenale	46
Kokia Lietuva?	49
Paklusnioji demokratija	52
LTSR spindesys ir purvas	55
Į teisinį liūną	56
Dėl Seimo rinkimų įstatymo	59
Dėl Seimo Opozicijos	61
Melo tarnyba	62
KGB vėl kelia galvą	63
Baimė žmonių prieš Velykas	65
Rausvas burbulas	67
Pareiškimas dėl Stasio Lozoraičio	70

Iš Seimo gyvenimo (I)	70
Aiškėja „darbo demokratijos“ kryptys	73
Pareiškimas dėl apgaulės rinkimuose	76
Kalba Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos sesijoje	76
Iš Seimo gyvenimo (II)	77
Europa	78
Žmogaus teisė	80
Primityvi politika	81
Antrasis Liaudies Seimas	82
Lito kančia bei iš Seimo gyvenimo (III)	84
Aktualus interviu „Lietuvos aidui“	86
Pareiškimas spaudai dėl naujo puolimo prieš Seimo opoziciją „Tiesoje“	87
Svytuoklė	88
Mediokratija	91
Pirmyn	93
Iš Seimo gyvenimo (IV)	95
Visi blogi?	96
Antroji pasibaigė prastai	97

RYTŲ POLITIKA IR LIETUVOS APSAUGA

Susitarimus reikia vykdyti	103
Užsienio kareiviai turi grįžti namo	104
Pareiškimai dėl A. Kozyrevo kalbų Stokholme	105
Dėl Lietuvos užsienio politikos iškreipimo	106
Kurti pilnavertę valstybę	107
Dėl naujų Rusijos reikalavimų Lietuvai	110
Pareiškimas dėl Rusijos URM neoimperinės pozicijos Lietuvos atžvilgiu	111
Europos Taryba ir Baltija	112
Išvesti užsienio kariuomenę	116
Pareiškimas Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos plenariniame posėdyje	118
Lietuva Strasbūre	119
Pareiškimas dėl Lietuvos ambasadų Paryžiuje ir Romoje	121
Pareiškimas dėl Rusijos ekspansionistinio įstatymo, numatančio jos kariuomenės kišimąsi į kitų valstybių reikalus	122
Rusijos politika Lietuvoje	123
Nasrai	126
Spąstai pelytei	126
Vasalų sąšauka	129
Tautų sumaištis	130

Dėl Rusijos ambasadoriaus Lietuvai pareiškimų, kad Rusija gali nesilaikyti sutarčių	133
Pareiškimas dėl Derybų su Rusija delegacijos	134
Derybų pagrindas	135
Pareiškimas dėl Rusijos atsisakymo vykdyti kariuomenės išvedimo susitarimus su Lietuva	137
Pareiškimas dėl susitarimų išvesti Rusijos kariuomenę	138
Surguto ir kitos mįslės	139
Baltarusija kryžkelėje	141
Rusijos šešėlis	143
Pareiškimas dėl Lenkijos ambasadoriaus Lietuvoje pozicijos	145
Lietuva nėra „buvusi sovietų respublika“	146
Politinė ir karinė sargyba	147
Rusijos šešėlis virš Baltijos	149
Lietuvos gynyba	151
Sąjūdis ir Baltarusijos Liaudies frontas — bendražygiai	154
Pareiškimas dėl Rusijos grasinimų	156
Pareiškimas dėl Rusijos kariuomenės provokacijų	156
Pareiškimas dėl Rusijos ekonominių veiksmų	157
Kalba Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos sesijoje, svarstant Jungtinių Tautų embargą prieš Serbiją ir Juodkalniją	158
Dėl ko didėja įtampa	159
Vasalai	161
Pozicijų praradimai	164
Pareiškimas dėl Rusijos pakartotinių grasymų sustabdyti kariuomenės išvedimą	166
Pristabdymas ir priklaupimas	167
Molotovo mokiniai	169
Jie turi išeiti	170
Pareiškimas dėl Rusijos įstaigų veiksmų stabdant Rusijos kariuomenės likučių išvedimą iš Lietuvos	171
Vilnius--Maskva ar Maskva--Maskva?	172
Čiurkino painiavos	173
Lemiamas laikas	174
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos pareiškimas	176
Geriausias paminklas -- mūsų darbai	177

VAKAR

Kas padaryta	183
Aukščiausioji Taryba baigia darbus	184
Devyniasdešimt antrieji	188
Sausio 13-osios įpareigojimas	211
Laiškas „Tiesos“ vyr. redaktoriui D. Šniukui	213
Klaidinimai dėl buvusios politikos	214

Kovo 11 — tautos atgimimo šventė	217
Esame įvairūs	219
Tryliktosios rytą... ir vėliau	223
Rusijos lygiagretė (I)	225
Rusijos lygiagretė (II)	227

SAJŪDIS IR TĖVYNĖS SAJUNGA

Sąjūdžio ateitis	233
Atgimimo gynimas	239
„Margučių” dažymas	244
Svarbiausia — atkurti stabilią dvasinių vertybių sistemą	246
Konservatoriai Lietuvoje	248
Lietuvos padėtis ir mūsų uždaviniai	249
Įkurta Tėvynės Sąjunga	253
Išaukime ir supraskime vienas kitą	261
Sąjūdis ir Lietuvos išsilaisvinimas	262

INTERVIU

Rinkimai ir išeivija	273
Vyriausybės yra laikinos, Lietuva — amžina	277
Naktis Parlamente	281
„Mūsų pastogėje”	284
Lietuvos dvasinė būsena labai savotiška	289
Keista revoliucija	293
Lietuvos užsienio politika po rinkimų į Seimą	296
Tarp praeities ir ateities — akimirka, kai gyveni	301
Kas atsitiko?	308
Vingiai į nežinią	309
Atkūreime tą pačią valstybę	311
Sunkumų kuriant Lietuvos ateitį nemažėja	315
Neturime būti įtarūs	319
Išeivija naujų uždavinių akivaizdoje	324
Apie litus, Seimo darbą, Lietuvos konservatorius	329

ŽEMĖ

Posėdis apie padėtį	339
LDDP: kaip negražinti žemės?	341
Žemės (ne)gražinimas pagal LDDP netiesą	343
„Krypčių” tęsinys Seime	346
Nereikia gąsdinti	347
Vargšė žmonių dvasia	348
Bendrovių ilgesys	350

Žemė laukia	351
Apie nuosavybės grąžinimą	353
Antrasis atėmimas	355
Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos lyderio V. Landsbergio pareiškimas dėl valdančios LDD partijos siūlymo pakeisti Lietuvos Konstitucijos 47 straipsnį ir balsavimo Seime	357
Iš interviu	358
Konstitucijos diena	359
Seimas eina	361
Žodis apie žemę ir žmogų	362
Žemę vėl atima	363
Tėvynės Sąjungos — Lietuvos konservatorių pareiškimas dėl LDDP vykdomo ūkininkų žemės nacionalizavimo	364
Lietuvos Žemdirbių Sąjūdžio III suvažiavimui	365

TĖVYNĖS VALANDA

Žodis prieš Vėlines	369
Kūčios ir demokratija	370
Ant 93-ųjų slenksčio	372
Aiškumo dienos	374
Kalba prie Vasario 16-osios signatarų namo	376
Sudėties mįslė	378
Sąjūdžio banga	379
Tyli šįvakar Vilniaus varpai	380
Ponui B. Railai „Akiračiuose“ ir kitiems, ypač Vakarų, lietuviams	381
Valios ir meilės skrydis	383
Tėvynės valanda: į taiką per teisingumą	384
Ir suskambėjo balsas	391
Religija ir demokratija	392
Pilietinės visuomenės atgimimas Lietuvoje	397
Lietuva — kas tai?	402